

GEMENSAMMA PARLAMENTARISKA AVS-EG-FÖRSAMLINGEN

Sammanträdesdokument

AVS-EG/100.202/B/2008

10.1.2008

BETÄNKANDE

om de sociala och miljömässiga konsekvenserna av
strukturanpassningsprogram

Utskottet för sociala frågor

Medföredragande: Alma Oumarou (Niger) och Gay Mitchell

DEL B: MOTIVERING

MOTIVERING

Strukturanpassningsprogram har använts i årtionden av IMF och Världsbanken i utvecklingsländerna. Strukturanpassningarnas främsta mål är att utforma förhållanden som syftar till att främja en hållbar ekonomisk tillväxt. Programmen anger ramen för de villkor, det tekniska bistånd och den strategiska rådgivning som ett utvecklingsland erbjuds, vanligtvis som ett led i låneprogrammet för det landet.

Medföredragandena finner att strukturanpassningsprogrammets principer och mål är sunda och i högsta grad nödvändiga för att ett land ska kunna utvecklas positivt, men det finns en rad viktiga aspekter att beakta.

Det ekonomiska sammanhanget

Strukturanpassningsprogrammen är främst ekonomiska till sin karaktär eftersom de syftar till att främja den ekonomiska utvecklingen under stabila ekonomiska förhållanden. En dålig ekonomisk planering och dåliga strategier skadar allvarligt ett lands förmåga att uppnå en hållbar utveckling. Stabila makroekonomiska förhållanden, förbättrade offentliga utgifter, sund skatteplanering och skuldförvaltning, effektiv förvaltning av offentliga finanser och effektiva budgetsystem, marknadsbaserade räntor och växelkurser samt ansvarsfull penningpolitik är alla en del i utarbetandet av goda utvecklingsförhållanden.

Det är oroande att vissa AVS-länder är beroende av en enda exportprodukt, vanligen en råvara. I detta avseende är det nödvändigt att främja den industriella utvecklingen och den ekonomiska diversifieringen för att få en hållbar tillväxt. Strategier som främjar tillväxt av den privata sektorn, inbegripet ett uppmuntrande till utländska direktinvesteringar, tillgängliga och välfungerande finansiella tjänster samt ekonomisk diversifiering som stöder företagsandan och det privata markägandet bör gå hand i hand med reformprogrammet.

Samtidigt som privatiseringen har varit ett kontroversiellt ämne i samband med strukturanpassningsprogrammen, finner medföredragandena att privatisering kan medföra verkliga vinster inom vissa områden genom ökad konkurrens och bättre förvaltning av de offentliga utgifterna. Alla områdesvisa privatiseringar kräver att länderna själva i praktiken ansvarar för strategin och att de har full förståelse för dess ekonomiska och sociala effekter. En sund och öppen offentlig förvaltning av privatiseringen krävs tillsammans med en kraftfull statlig lagstiftningsbehörighet för att kunna garantera att en eventuell privatisering gynnar samhället i stort.

I betänkandet konstateras det att ekonomisk tillväxt är oerhört viktig, men att den inte automatiskt leder till fattigdomsminskning. Dessutom understryks betydelsen av en rättvis utvecklingspolitik och tillväxtstrategier som tar hänsyn till fattigdomen och resulterar i social och ekonomisk nytta för samhället i stort, särskilt strategier inom vilka man koncentrerar sig på att uppnå millennieutvecklingsmålen. Principen för hållbar utveckling som uppfyller de aktuella behoven utan att äventyra de framtida generationernas förmåga att uppfylla sina

behov bör beaktas i detta avseende. Utan ett starkt engagemang för principen om hållbar utveckling kommer man bara att undergräva utvecklingsmålen på lång sikt, särskilt med hänsyn till en hållbar miljö.

Ländernas egenansvar och engagemang

Ett lands egenansvar för och engagemang i de strategiska reformerna är en viktig faktor för att strukturanpassningsprogrammen ska ge bra resultat. Genom strategidokumentet för fattigdomsminskning kan ett land gå med på utvecklingsstrategierna som en del av det program som är särskilt anpassat till dess utvecklingspolitiska prioriteringar och behov. I samband med utarbetandet och genomförandet av reformprogrammen bör man försöka att öka den demokratiska legitimiteten genom att låta parlamenten delta och samråda med andra aktörer, särskilt arbetsmarknadens parter och det civila samhället.

I betänkandet klargörs det att detta politiska egenansvar inte bara ska vara illusoriskt och att Bretton Woods-institutionerna tillsammans med biståndsgivarna bör försöka att uppmuntra till egenansvar när detta är möjligt. Det är av yttersta vikt att uppmärksamma att det nationella egenansvaret skapar ett viktigt ansvar för regeringarna med hänsyn till en lämplig användning av biståndet, goda styrelseformer och ett starkt engagemang för en utvecklingsdagordning.

Användning av bistånd och samordning av biståndsgivare

I betänkandet efterlyser man större framsteg när det gäller användningen av bistånd i samband med strukturanpassningsprogrammen. Bretton Woods-institutionerna och givarländerna bör förbättra sin planering av programmen mot bakgrund av det tillgängliga biståndet. För att detta ska kunna bli effektivt måste biståndsgivarna emellertid förbättra förutsägbarheten när det gäller deras tillgängliga bistånd. En förbättrad användning av biståndet i detta avseende har potential att vara till stor nytta för utvecklingsdagordningen och bör följaktligen tas på stort allvar.

I betänkandet välkomnas EU:s användning av bistånd till de AVS-stater som genomgår en strukturell anpassning, något som visar på EU:s pågående och långsiktiga engagemang i AVS-länderna, och tillhandahållandet av både ekonomiskt stöd och andra former av stöd. Det erkänns också att EU kan gå mycket längre för att påverka saker och ting inom ramen för strukturanpassningsprogrammen, och i detta avseende betonas bristen på samordning mellan EU-länderna i Bretton Woods-institutionernas styrelser.

Bretton Woods-institutionerna och strukturanpassningsprogrammen

I betänkandet lovordas de förbättringar som har gjorts inom Bretton Woods-institutionerna i samband med genomförandet av strukturanpassningsprogrammen, framför allt den ökade inriktningen på fattigdom och egenansvarets betydelse, samordningen av strategierna mellan sektorerna, samråd med intressenter, inriktning på det väsentliga, skräddarsydda strategier, ökad förutsägbarhet och öppenhet. Medföredragandena betonar emellertid brister i verksamheten och efterlyser ytterligare insatser för att förbättra denna och förvaltningen av strukturanpassningsprogrammen.